ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

«Գյումրու թիվ 38 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Սովորողների հետ ինքնուրույն աշխատանքի կազմակերպման ձևերը, ինքնաստուգում և ինքնավերահսկում պատմություն առարկայի դասավանդման մեջ:

Կատարող՝ Հակոբյան Նարինե Հրաչյայի

/անուն, ազգանուն, հայրանուն/

«Լոռու մարզի Լուսաղբյուրի միջնակարգ դպրոց » ՊՈԱԿ

պատմության ուսուցիչ

/դպրոց, մասնագիտություն ըստ վերապատրաստման խմբի/

Ղեկավար՝ Կարինե Ալեքսանյան

/անուն,ազգանուն /

ԳՅՈՒՄՐԻ 2022թ.

Բովանդակություն

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ 3

Գլուխ1 *Ինքնուրույն աշխատանքի էությունը և դրա կազմակերպման ձևերը պատմության դասին* 5

Գլուխ 2 *Ինքնաստուգման և ինքնավերահսկման դերն ու նշանակությունը պատմության առարկայի դասին* 9

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ 14

Օգտագործված գրականություն 15

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Արդի կրթական համակարգում կարևոր տեղ է զբաղեցնում պատմություն առարկան, որն օգնում է անհատի մեջ սերմանել ինքնության զգացում, հանդուրժողականություն, հայրենասիրություն, սեր և հարգանք հայրենիքի նկատմամբ: Պատմության դասաժամին է, որ սովորողները ձևավորում են պատմական տարբեր դարաշրջանների վառ, զգացմունքային գունեղ պատկերներ, պատկերացում են կազմում անցյալի նշանավոր դեմքերի և առանցքային իրադարձությունների, պետականության ձևավորման և զարգացման գործընթացի, պատմականորեն կայացած մշակութային և ազգային ավանդույթների և ժողովուրդների պատմական ուղու մասին: Այս ամենը կարևոր է ոչ միայն անցյալի մասին գիտելիքների ձևավորման, այլև ընթացիկ հասարակական գործընթացների ըմբռնման համար: Դասապրոցեսի ընթացքում ուսուցչի համար կարևոր է կիրառել տարբեր մեթոդներ՝ այն ավելի արդյունավետ դարձնելու համար:

Դպրոցի կարևորագույն խնդիրներից է աշակերտների կողմից տարբեր գործնական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ընդլայնումը: Ելնելով այս պահանջներից՝ առանձնահատուկ նշանակություն ստացավ աշակերտների ինքնուրույն աշխատանքը: Ինքնուրույն աշխատանքները միջոց են համարվում խորը և ամուր գիտելիքներ փոխանցելու համար:

Թեմայի արդիականությունը կայանում է նրանում, որ ինքնուրույն աշխատանքը կարևորագույն պայմանն է անհատի ինքնակարգավորման, նրա ստեղծագործական կարողությունների համար, սա ինքնուրույն կյանքի պատրաստելու հիմնական միջոցն է:

Անհրաժեշտ է աշակերտներին կարողանալ կրթել այնպես, որ դպրոցն ավարտելիս ձևավորված անհատականություններ դարձած լինեն, ովքեր կարող են ինքնուրույն որոշումներ կայացնեն, ինքնագնահատվեն: Ինքնուրույնության զարգացումը, դրա կառավարումը յուրաքանչյուր ուսուցչի պատասխանատու և դժվար աշխատանքն է: Այս առաջադրանքը յուրաքանչյուր ուսուցչի առաջնահերթ խնդիրների շարքին է դասվում:

Խոսելով դպրոցականների շրջանում ինքնուրույնության ձևավորման մասին անհրաժեշտ է նկատի ունենալ երկու միմյանց հետ սերտորեն կապված խնդիրներ: *Առաջին խնդիրը* սովորողների ինքնուրույնության զարգացնելն է ճանաչողական գործունեության մեջ, սովորեցնել ինքնուրույն ձեռք բերել գիտելիքներ, ձևավորել սեփական աշխարհայացքները, *երկրորդը* սովորեցնել նրանց ինքնուրույն կիրառել առկա գիտելիքները դասավանդման և գործնական գործունեության մեջ:

Աշակերտները ուսուցման գործընթացում պետք է հասնեն բավականաչափ բարձր ինքնուրույնության, ինչը հնարավորություն կբացի հաղթահարելու տարբեր խնդիրներ, նոր գիտելիքների ձեռք բերման կրթական խնդիրների լուծման գործընթացում:

Աշխատանքի *նպատակն* է ուսումնասիրել սովորողների հետ ինքնուրույն աշխատանքի կազմակերպման ձևերը, ինքնաստուգումը և ինքնավերահսկումը, որպես պատմության առարկայի ուսուցման միջոցներ : Նշված նպատակներին հասնելու համար աշխատանքում առաջադրվել է հետևյալ *խնդիրը՝* ինչպ՞ես զարգացնել աշակերտների ինքնուրույնությունը:

Աշխատանքն կազմված է ներածությունից, երկու գլուխներից, եզրակացությունից և օգտագործված գրականությունից:

Գլուխ1 *Ինքնուրույն աշխատանքի էությունը և դրա կազմակերպման ձևերը պատմության դասին*

Ինքնուրույնությունը մարդու կարևորագույն հատկություններից մեկն է, որն արտահայտվում է որոշակի նպատակ դնելու, դրա իրականացմանը ինքնուրույն հասնելու, սեփական գործունեության համար պատասխանատու լինելու և գիտակցաբար ու ակտիվորեն գործել ոչ միայն ծանոթ միջավայրում, այլ նաև նոր միջավայրում՝ նոր պայմաններում, որոնք պահանջում են ոչ ավանդական որոշումներ կայացնել[1]:

Ինքնուրույն աշխատանքը ինքնուրույնության զարգացման եղանակներից մեկն է, իմաստն աշակերտների կողմից տրված առաջադրանքների ինքնուրույն կատարելն է: Ինքնուրույն աշխատանքն աշակերտների ինքնուրույն գործունեության հմտությունների և կարողությունների ձևավորման առաջին փուլն է:

Ինքնուրույն աշխատանքի համակարգված կազմակերպմամբ հնարավոր է հասնել այն բանին, որ սովորողները ճկուն և խորը յուրացնեն հասկացությունները, օրինաչափությունները, զարգացնել այն կարողությունները, որոնք պարտադիր են ինքնակրթության և ինքնակատարելագործման համար[2]:

Դասարանում ինքնուրույն աշխատանքի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է նրանով, որ ուսուցման առաջնահերթությունը զբաղեցնում է անհատական գործունեության մոտեցումը, և դա հնարավոր չէ առանց գործունեության, որտեղ ինքնուրույն աշխատանքը դրա իրականացման կարևորագույն բաղադրիչներից է: Աշակերտները պետք է նպատակ դնեն, պլանավորեն և իրականացնեն գործողություններ, արդյունքը փոխկապակցեն նպատակի հետ, հարմարեցնեն գործունեության մեթոդները և այլն:

«Ինքնուրույն աշխատանքի» հայեցակարգում պետք է ընտրել հիմնական հատկանիշները՝

[1] Унт И.Э. «Индивидуализация и дифференциация обучения», изд. «Педагогика», 1990

[2] Կ. Թորոսյան, Կ. Չիբուխչյան, Մ. Մանուկյան, «Մեթոդական աշխատանք դպրոցում», Ձեռնարկ, 2014 թ

Ինքնուրույն աշխատանքը ուսումնական պրոցեսը կազմակերպելու ձև չէ և դասավանդման մեթոդ չէ: Այն աշակերտներին ինքնուրույն ճանաչողական գործունեության մեջ ներգրավելու միջոց է, դրա տրամաբանական և հոգեբանական կազմակերպման միջոց է:

Դասի ընթացքում ինքնուրույն աշխատանք կազմակերպելիս պետք է պահպանվեն որոշակի պահանջներ[3՝]

- ինքնուրույն աշխատանքի համակարգը պետք է նպաստի հիմնական դիդակտիկ խնդիրների լուծմանը,
- համակարգը պետք է բավարարի դիդակտիկայի հիմնարար սկզբունքներին և, առաջին հերթին, մատչելիության և համակարգվածության, տեսության պրակտիկայի հետ կապի, գիտակից և ստեղծագործական գործունեության, բարձր գիտական մակարդակով դասավանդման սկզբունքներին,
- Համակարգում ընդգրկված աշխատանքները կրթական նպատակներով և բովանդակությամբ պետք է բազմազան լինեն՝ ապահովելու աշակերտների տարբեր հմտությունների և կարողությունների ձևավորումը,
- Տնային և դասարանային ինքնուրույն աշխատանքի հաջորդականության անհրաժեշտությունը, որը պետք է տրամաբանորեն բխի նախորդներից և ճանապարհ հարթի հաջորդների համար:

Դասարանում ինքնուրույն աշխատանք կազմակերպելու հաջողությունը կախված է ոչ միայն ուսուցչի մանկավարժական հմտություններից, այլև նրանից, թե ինչպես է նա հասկանում յուրաքանչյուր առանձին աշխատանքի նշանակությունն ու տեղը

[3] Пидкасистый П. И. Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении. М, 1980

աշխատանքի ընդհանուր համակարգում, աշակերտների ճանաչողական կարողությունների, նրանց մտածողության զարգացման գործում[4]:

Ինքնուրույն աշխատանքի կառուցվածքն իր մեջ ներառում է՝

- Կազմակերպչական փուլում երեխաների աշխատանքային միջավայրի նախապատրաստումն է:
- Գրքերի բաշխում, որոնք անհրաժեշտ կլինեն աշխատանքի ընթացքում:
- Նախապատրաստական փուլում ուսուցիչը հիշեցնում է երեխաներին հանգիստ նստել, չխանգարել իր ընկերներին, պահպանել կարգուկանոն, ուշադիր աշխատել, ինքնաստուգում կատարել :
- Կողմնորոշիչ փուլում ուսուցիչը բացատրում է առաջադրանքի բովանդակությունը: Ստանալով առաջադրանք նա ընթերցում է պայմանը, ընթերցում է տեքստը և այլն: Այս փուլի ընթացքում աշակերտն իմաստավորում է առաջադրանքը, առանձնացնում է, թե ինչ է տրված, թե ինչ պետք կատարել, ինչպիսի գիտելիքներ և գործողություններ են պահանջվում աշխատանքի կատարման համար: Այս փուլում, ուսուցիչը կարող է բաշխել աշխատանքի պլանը: Այս փուլում ձևավորվում է աշխատանքի համար կարևոր նյութեր ընտրելու կարողությունը:
- Հիմնական փուլում կատարվում է ինքնուրույն աշխատանքը:
- Ամփոփիչ փուլում ուսուցիչը գնահատում է, քննարկում է, վերլուծում ամբողջ դասարանի աշխատանքի ընթացքը, արդյունքները:

Ինքնուրույն աշխատանքի առաջադրանքները կատարելու համար աշակերտների մոտիվացիաները ձևավորելիս պետք է հաշվի առնել, որ չնայած կրթական գործունեության մոտիվացիոն ոլորտը բնութագրվում է շարժառիթների մեծ շարքով, այս դեպքում դրանցից երեք խումբ կարող է որոշիչ լինել[5]՝

- Առաջին խմբի մեջ մտնում են սոցիալական դրդապատճառները: Դրանք կարող են ներառել աշակերտների համար բարձրորակ գիտելիք ձեռք բերելու կենսական կարիքները գիտակցելու անհրաժեշտությունը, լավ պատրաստվածության սոցիալական նշանակությունը հասկանալը և այլն: Ուսուցիչը կարող է ամրապնդել այս խմբի մոտիվները՝ դրանք հասկանալից դարձնելով՝ ցույց տալով յուրացվող կրթական տեղեկատվության կիրառական բնույթը:
- Երկրորդ խումբը ներառում է դրդապատճառներ, որոնք ուղղված են պատմության ճանաչողական հետաքրքրությունների զարգացմանը:

[4] Митрюхина Л. Н. Самостоятельная работа как фактор развития познавательной деятельности учащихся // Народная асвета 2005

[5] Կայքէջ՝ https://infourok.ru/samostoyatelnaya-rabota-uchaschihsya-na-urokah-istorii-1252931.html 24/09/22

Պատմության ուսուցիչը կարող է ամրապնդել այդ դրդապատճառները՝ կապելով աշակերտների հետաքրքրությունը առարկայի բովանդակության նկատմամբ ճանաչողության գործընթացի վերաբերյալ նրանց գիտելիքների ձևավորման հետ:

- Մոտիվների երրորդ խումբը ներառում է աշակերտների արձագանքները մի շարք արտաքին գործոնների նկատմամբ, որոնք կազմակերպում են ուսումնական գործունեությունը: Այս խմբի դրդապատճառներն ամրապնդելու համար ուսուցիչը պետք է հստակ իրականացնի այն գործունեությունը, որն անհրաժեշտ է աշակերտների աշխատանքը կազմակերպելու համար (ժամանակին առաջադրանքներ տալ, խորհուրդ տալ, վերահսկել, գնահատել և այլն):

Ինքնուրույն աշխատանքի հիմնական տեսակները կարելի է դասակարգել ըստ տարբեր հատկանիշների, որոնք միևնույն ինքնուրույն աշխատանքը բնութագրում են տարբեր տեսանկյուններից: Անդրադառնանք ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներին[6]՝

- Ըստ ինքնուրույն աշխատանքի նպատակներից կարող են լինել՝
  - Նոր նյութ ուսուցանող
  - Առկա գիտելիքների կրկնության նպաստող
  - Գիտելիքները համակարգող
  - Կարողություններ զարգացնող
  - Վերահսկող
- Կախված ուսուցման ձևերից առանձնանում են ինքնուրույն աշխատանքի կազմակերպման մի քանի ձևեր՝
  - Անհատական
  - Խմբային
  - Ճակատային
- Ըստ անցկացման վայրի
  - Դասարանում
  - Տանը
  - Արտադասարանական կամ արտադպրոցական ուսումնական միջոցառումների ժամանակ
- Ըստ ճանաչողական գործունեության
  - Ըստ տրված նմուշի
  - Կառուցողական

[6] Կայքէջ՝ http://www.basicpedagog.ru/nowods-128-1.html 25/09/22

- Ստեղծագործական հետազոտական

Փորձենք հասկանալ նշված տեսակները՝

Ըստ տրված նմուշի աշխատանքները, առավելապես հիմնված են ընդօրինակման վրա: Այս աշխատանքների կատարման ընթացքում աշակերտների ինքնուրույն գործողությունները սահմանափակվում են պարզ վերարտադրման միջոցով՝ ըստ նմուշի կրկնելով գործողությունները: *Կառուցողական* աշխատանքները ստեղծագործական մոտեցում են պահանջում ցույց են տալիս առարկան, որի շուրջ պետք է աշխատել, կամ նշում են հարցը, թեման, որը պետք է բացահայտեն: Օրինակ՝ ներկայացնել Ավարայրի ճակատամարտը: Սովորողներին տալիս են ազատություն, ինքնուրույնություն բովանդակության որոշման և աշխատանքի հնարների ընտրության մեջ: Այս տիպի ինքնուրույն աշխատանքները հիմք են ձևավորում աշակերտի ստեղծագործական գործունեության հետագա զարգացման համար: *Ստեղծագործական հետազոտական* աշխատանքները ամրապնդում են գիտեիքների ինքնուրույն որոնման հմտությունները: Դրանք ստեղծագործող անձի ձևավորման արդյունավետ միջոցներից են: Ստեղծագործական բնույթի ինքնուրույն աշխատանքները հնարավորություն են ընձեռնում աշակերտներին ձեռք բերել իրենց համար նոր գիտելիքներ:

Ճակատային աշխատանքի դեպքում բոլոր սովորողները կատարում են միևնույն աշխատանքը: Խմբային աշխատանքի դեպքում երբ սովորողների տարբեր խմբեր աշխատում են միևնույն կամ տարբեր առաջադրանքների վրա: Անհատական՝ երբ սովորողներից յուրաքանչյուրն աշխատում է հատուկ առաջադրանքների վրա:

Դասարանում սովորողների համագործակցության ամենապարզ և մատչելի ձևը զույգերով աշխատանքն է[7]: Այն հավասարապես հաջողությամբ կարող է օգտագործվել դասագրքի կամ նյութի համատեղ ուսումնասիրության, լաբորատոր փորձերի և գործնական առաջադրանքների կատարման, գրավոր վարժությունների փոխադարձ ստուգման և այլնի համար: Մշտական կազմի զույգեր կարող են լինել նույն գրասեղանի մոտ նստած երկու աշակերտ: Ուստի փոխգործակցությունը հաստատվում է առանց հատուկ կազմակերպչական դժվարությունների և ժամանակ ծախսելու: Հաստատվել է, որ զույգերով աշխատանքն ավելի արդյունավետ է, որտեղ համագործակցում են տարբեր ակադեմիական առաջադիմություն ունեցող աշակերտներ, որտեղ զույգերն անընդհատ փոխվում են:

Նախքան խմբային աշխատանք կատարելը, ուսուցիչը կարող է կազմակերպել հատուկ պատրաստում խորհուրդներ տալով՝ իրականացնելու այն գործառույթները, որոնք ինքն է կատարում: Ուսուցիչը խմբի անդամներին նյութը նախնական

[7]Կայքէջ՝ https://infourok.ru/samostoyatelnaya-rabota-uchaschihsya-na-urokah-istorii-1252931.html 26/09/22

ծանոթանալուց հետո բաշխում է պարտականությունները՝ ընդհանուր առաջադրանքը մասերի բաժանելով, որոշում է, թե որքան ժամանակ է պետք ծախսել, ինչ կարգով կառուցել աշխատանքը, ինչպես կազմել: Ուսուցիչը ղեկավարում է խմբի անդամների գործունեությունը և վերահսկում այն:

Իմ փորձի հիման վրա կարող եմ ասել, որ ինքնուրույն աշխատանքները պատմության դասերին ունեն շատ կարևոր նշանակություն: Վերջիններիս օգնությամբ աշակերտը ձեռք են բերում ավելի խորը գիտելիքներ, զարգանում է աշակերտների տրամաբանությունը և ճանաչողությունն:

Ինքնուրույն աշխատանքների ժամանակ կարևոր է նաև, որ ուսուցիչը չպետք է աչքաթող անի թույլ սովորողներին, ամեն կերպ ինքը կամ էլ խմբային աշխատանքի ժամանակ խմբի ուժեղ աշակերտներից մեկը պետք է աջակցի նրանց կազմակերպելու ինքնուրույն աշխատանքը:

Ինքնուրույն աշխատանքների շատ կարևոր ու օգտակար տեսակ է բանավոր հարցերին պատասխանելը, ինքս հաճախ եմ կիրառում: Դրանք ունեն դիդակտիկ մեծ նշանակություն, քանի որ նպաստում են աշակերտների գիտելիքների գիտակցաբար, խորը և ամուր յուրացմանը, նրանց ինքնուրույն և ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը:

Գլուխ 2 *Ինքնաստուգման և ինքնավերահսկման դերն ու նշանակությունը պատմության առարկայի դասին*

Սեփական գործունեության վերլուծությունը որպես մանկավարժական փորձի ըմբռնման գործընթաց, ամենակարևոր և ինքնատիպ գործիքն է աշխատանքում առկա դժվարությունները հաղթահարելու համար, ինքնակատարելագործման խթան:

Սովորելու համար կարևոր մոտիվացիա է համարվում ոչ միայն ուսուցչի կողմից կատարված վերահսկումը, այլ նաև ինքնաստուգումը և ինքնավերահսկումը: Ինքնաստուգման մեխանիզմը հասկանալու համար անհրաժեշտ է նախ հասկանալ «ստուգում», «գնահատում», «նշում» հասկացությունները[8]:

Ստուգումը - գործունեության և դրա արդյունքների մասին տեղեկատվություն ստանալու կարգն է, այսինքն հետադարձ կապի ընթացակարգը: Ինքնաստուգումը սուբյեկտի կողմից սեփական գործողությունների գիտակցումն ու գնահատումն է, ստուգվող գործողությունների և վիճակների մասին տեղեկատվություն ստանալու հնարավորություն է: Գնահատումը իրական արդյունքները պլանավորված նպատակների հետ համեմատելու գործընթացն է: Նշումն այս գործընթացի արդյունքն է, դրա պայմանական-ձևական արտահայտությունը: Ինքնագնահատումը, որպես գործունեության բաղադրիչներից մեկը, կապված է ոչ թե ինքն իրեն գնահատական տալու, այլ գնահատման ընթացակարգի հետ: Դա ամենից շատ կապված է առաջադրանքների կատարման գործընթացի բնութագրերի, դրա դրական ու բացասական կողմերի, և ամենաքիչը՝ միավորների հետ: Ինքնագնահատումը ներառում է ինքնատիրապետումը և ինքնաքննությունը:

Ինքնավերահսկումը բաղկացած է կատարված գործողությունը կամ դրա արդյունքը համապատասխան նմուշների, մասնավորապես՝ տվյալների կամ մտքում առկա տվյալների հետ համեմատելու մեջ: Ցանկացած կրթական գործողության յուրացումով, որը սկսվում է գործողության օրինաչափության ընտրության պահից, աշակերտը բազմիցս վերադառնում է նմուշին, իր գործողությունները համեմատում դրա հետ, վերլուծում դրանք: Նմուշը, որի հետ աշակերտը համեմատում է իր կատարած գործողությունները, կարող է ներկայացվել և արտաքին, և ներքին՝ դա կարող է լինել հուշագիր, որը պարունակում է բառային խնդիրներ լուծելիս գործողությունների հաջորդականության գրառումը կամ հիշողության մեջ տպված ուսուցչի գործողությունները:

Ինքնաստուգման գործողություններ ձևավորելու համար կարևոր են այն առաջադրանքներ, որոնք հատուկ նպատակ ունեն վերլուծել նրանց գործողությունները,

[8] Կայքէջ ՝ https://urok.1sept.ru/articles/509217 26/09/22

հայտնաբերել և ուղղել դրանց կատարման տարբեր սխալները, համեմատել գործողությունները ամբողջությամբ կամ սխեմատիկ ներկայացված նմուշների հետ կոնկրետ կամ ընդհանրացված ձևով:

Ուսուցչի գնահատման գործունեությունը աշակերտների մոտ ինքնագնահատման ձևավորման հիմքն է: Ինքնագնահատումը ձևավորվում և զարգանում է, եթե ուսուցիչը դրսևորում է դրական վերաբերմունք աշակերտի նկատմամբ, հավատ նրա ունակությունների նկատմամբ, ցանկություն՝ ամեն կերպ օգնել նրան սովորել:
Ներկայացնեմ իմ կողմից կազմված ինքնաստուգման օրինակ՝

Օրինակ 1 (8-րդ դասարան) աշակերտին տրվում են հետևյալ հարցերը ՝

- Ովքե՞ր են ղեկավարել Սասունի 1894թ-ի ապստամբությունը
- Ե՞րբ է տեղի ունեցել հնչակյանների կազմակերպած Բաբ Ալիի ցույցը
- Ներկայացրեք Զեյթունի ապստամբությունը
- Համեմատեք Արմենական, Հնչակյան և Հայ հեղափոխական դաշնակցություն կուսակցությունները

Աշակերտները ինքնուրույն պատասխանում են նշված հարցերին, որից հետո ինքնուրույն ստուգելով՝ աշակերտները իրենց պատասխանները համեմատում են նմուշի հետ: Եթե պատասխանները չեն համապատասխանում մոդելին, աշակերտները հերթական անգամ վերադառնում են հարցին, վերլուծում այն, սխալ են փնտրում իրենց հիմնավորման մեջ:

Աշակերտները, ովքեր դժվարանում են պատասխանել որևէ հարցի, պայմանի հետ մեկտեղ ստանում են քարտ, որի վրա գրված է որևէ հուշում:

Նման նմուշն օգնում է աշակերտին պլանավորել իր գործողությունների հաջորդականությունը, նպաստում է ինքնաստուգման ձևավորմանը:

Ինքնաստուգման արդյունավետ մեթոդներից կարող եմ նշել բազմագույն ուղղումների մեթոդը: Աշակերտները գրում են հանձնարարված պատմության առաջադրանքները: Հետո ասում եմ, որ հնարավոր է ուղղումներ կատարել, և փոփոխությունների առկայությունը կամ բացակայությունը չի ազդի թվանշանի վրա: Հաջորդ օրը ասում եմ, որ կրկին աշխատանքի վերադառնալու և այն բարելավելու հնարավորություն կա: Աշխատանքի ընթացքում կատարվող ուղղումների համեմատությունը գրիչով և բազմագույն մատիտներով հնարավորություն է տալիս բացահայտել ինքնաստուգման տարբեր ձևեր, ցույց է տալիս աշակերտի աշխատանքը բարելավելու անհրաժեշտությունը:

Այսպիսով, նպատակահարմար է սկսել ինքնաստուգման հմտությունների զարգացումը երեխաների կրթության առաջին իսկ օրերից դպրոցում և այդ աշխատանքը իրականացնել տարբեր տեսակի կրթական գործունեության մեջ և դասի տարբեր

փուլերում: Ինքնստուգման զարգացման նպատակով համակարգված աշխատանքը դրական է ազդում ծրագրով նախատեսված գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների յուրացման վրա, խթանում է աշակերտների ստեղծագործական գործունեության և ինքնուրույն մտածողության բարելավմանը: Ինքնաստուգման հմտությունների ձևավորման մակարդակը մեծապես որոշում է ինչպես ծրագրային նյութի յուրացման իրազեկությունը, այնպես էլ ինքնուրույնության զարգացումը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Այսպիսով նախ և առաջ ինքնուրույն աշխատանքները օգնում են աշակերտների մոտ ձևավորել ինքնուրույնությունը, զարգացնել անհատական որակները:

Պատմության դասերին ինքնուրույն աշխատանքի առավելությունը՝ որպես մանկավարժական գործընթացի կազմակերպման մեթոդ, այն է, որ ունի բարենպաստ հնարավորություններ՝ համատեղելու ճակատային, խմբային և անհատական աշխատանքները, թույլ է տալիս ուսուցչին համակարգված և հետևողականորեն ներգրավել աշակերտներին ինքնակազմակերպման մեջ, ղեկավարել ճանաչողական կարողությունների զարգացումը և ձևավորել սովորողների գիտական հայացքները, խթանում է դպրոցականների այլ գործունեությունը, ներառյալ տնային աշխատանքը:

Ինքնուրույնության զարգացման նպատակով ուսուցիչը պետք է հաճախ աշակերտներին տա այնպեսզի հարցեր, որոնց պատասխանները, նրանք կգտնեն ինքնուրույն, սեփական ձեռք բերած գիտելիքների մեջ: Դա նաև կնպաստի նրանց մտքի ակտիվ աշխատանքին և կառաջացնի նոր գիտելիքներ ձեռք բերելու ցանկություն: Ինքնուրույն աշխատանքի համակարգված կազմակերպման արդյունքում աշակերտները ավելի խորն են յուրացնում հասկացությունները :

Օգտագործված գրականություն

- Կ. Թորոսյան, Կ. Չիբուխչյան, Մ. Մանուկյան, «Մեթոդական աշխատանք դպրոցում», Ջեռնարկ, 2014 թ
- Унт И.Э. «Индивидуализация и дифференциация обучения», изд. «Педагогика», 1990
- Пидкасистый П. И. Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении. М, 1980
- Митрюхина Л. Н. Самостоятельная работа как фактор развития познавательной деятельности учащихся // Народная асвета 2005
- Կայքէջ՝ https://infourok.ru/samostoyatelnaya-rabota-uchaschihsya-na-urokah-istorii-1252931.html 24/09/22
- Կայքէջ՝ http://www.basicpedagog.ru/nowods-128-1.html 25/09/22
- Կայքէջ ՝ https://urok.1sept.ru/articles/509217 26/09/22